

SPOLEČNÁ TISKOVÁ ZPRÁVA

středa 5. února 2025

Ze všech obnovitelných zdrojů zatím významně přibývají pouze fotovoltaiky

Komora hodnotí výsledky roku 2024 v obnovitelné energetice

V loňském roce se dařilo především fotovoltaice určené pro pokrytí vlastní spotřeby. Celkový zájem domácností o fotovoltaiku i tepelná čerpadla, ale klesl. Pro domácnosti totiž nadále zůstává vytápění tepelnými čerpadly hůře dostupné než zemním plynem. Zprovozněno bylo jen sedm nově připojených větrných elektráren, jedna biometanová stanice a pár zrekonstruovaných vodních elektráren či mělkých geotermálních vrtů využívajících tepelná čerpadla. To přinesl rok 2024 v obnovitelné energetice. Vládě se loni podařilo téměř dokončit třetí novelizaci energetického zákona. Ve skluzu je ale příprava zákona, který má dokončit legislativní změny, zkrátit povolování a zrychlit rozvoj obnovitelných zdrojů, zejména větrných elektráren. Uvedla to dnes na tiskové konferenci Komora obnovitelných zdrojů energie se svými členy.

„Energetická krize v roce 2022 nasměrovala naši pozornost k obnovitelným zdrojům a podpoře jejich rychlejšího rozvoje. S odstupem dvou, tří let se však ukazuje, že se rozjely pouze fotovoltaiky. Větrníky jsou snad na začátku nového startu, ale zbytek obnovitelné energetiky na svou příležitost teprve čeká. Výhled je nejistý i pro domácnosti. V přípravě nového Zákona o urychlení rozvoje OZE jsme v časové tísní a zákon je potřeba doplnit tak, aby fungoval i mimo akcelerační zóny a včetně modernizací větrných elektráren. Dobrým krokem jsou tři novely energetického zákona, z nichž ta poslední přináší pravidla pro flexibilitu včetně samostatně stojících baterií, která je podmínkou pro modernizaci energetiky. Velkou prohrou jsou desítky miliard z Modernizačního fondu směřující do velkých tepláren z naprosté většiny na fosilní plyn a pálení odpadků, místo na obnovitelné zdroje,” řekl **Štěpán Chalupa, předseda Komory obnovitelných zdrojů energie.**

„Dobrým počinem je úspěšný rozjezd jednoduchého sdílení elektřiny skrze aktivní zákazníky, které sníží účty za elektřinu tisícům zapojených domácností. Ale odklad zpoplatnění uhlíku je strategická chyba a představuje nulovou ochranu domácností před cenovými výkyvy energií,” dodal **Martin Bursík, poradce pro legislativu.**

Nový začátek rozvoje větrných elektráren?

K síti bylo připojeno pět větrných turbíny v Jívové na Olomoucku a dvě elektrárny na Bruntálsku. Nová elektrárna byla postavena na karlovarsku a nejméně dvě elektrárny by se měly stavět i letos. Oproti sousednímu Polsku, Rakousku nebo Německu je to však stále jen zlomek. Výroční data za celou Evropu zveřejní WindEurope koncem února.

„Oceňujeme snahu ministerstev zjednodušit a zkrátit povolování nových zdrojů, ale na novou praxi si budeme muset ještě počkat. Elektrárny postavené či připojené vloni do sítě jsou výsledkem desetiletého úsilí ve vyřizování potřebných povolení. Pozitivně hodnotíme zlepšení přístupu některých krajských úřadů k povolování větrných elektráren,“ řekl **Michal Janeček, předseda České společnosti pro větrnou energii.**

Topit obnovitelnými zdroji musí být levnější než plynem

Tepelná čerpadla se po rekordních letech 2022 a 2023, kdy byl počet instalací značně motivován obavami z rostoucích cen energií, vrátila dle předběžného šetření Asociace pro využití tepelných čerpadel (AVTČ) na úroveň předchozích let. Klíčovým hybatelem zájmu přitom má být poměr ceny elektřiny vůči plynu. Například v době energetické krize, kdy byl plyn dokonce dražší komoditou, domácnosti i firmy výrazně častěji zvažovaly úsporné vytápění a ohřev vody tepelnými čerpadly. V současnosti většina zemí EU cenu plynu dotuje, což umožňuje vyhnout se uhlíkovým daním a udržovat jeho uměle nízkou cenu ve srovnání s elektřinou. Zájem o obnovitelné zdroje se kvůli tomu vytrácí.

„Od loňského roku patříme mezi země, které snížily DPH na tepelná čerpadla a fotovoltaiku, v našem případě z 15 na 12 procent. Navzdory všem snahám vlády s programy Nová zelená úsporám nebo Oprav dům po babičce se ale nacházíme na chvostu Evropy v počtu nově instalovaných zařízení. Přitom Česká republika je i v zahraničí známá vysoce efektivními a kvalitními tepelnými čerpadly. Avšak produkty, které se tu vyrábí, jsou nakonec ve velké míře exportním artiklem,“ doplňuje ředitel AVTČ **Jan Potucký.**

Antonín Tym z České geotermální asociace dodává: *„Nové instalace i nadále v drtivé většině využívají systém vzduch-voda. Přičemž zejména pro průmyslové a komerční vytápění je vhodné zvažovat všechny možnosti, včetně využití geotermální energie prostřednictvím systémů země-voda, které lze efektivně využít i pro chlazení.“*

„Spalování dřeva v domácnostech statisticky odpovídá za celou třetinu české výroby obnovitelné energie. Každoročně se prodají desítky tisíc nových kamen a kotlů. Vytápění biomasou je velmi perspektivní, protože dřevo používané k vytápění se bere v blízkém okolí. Zásadní je ale vědět, jak s ním správně topit,“ řekl **Libor Soukup, prezident Cechu kamnářů ČR.**

Cech zároveň varuje před zbytečnou a nebezpečnou regulací nastavením nesplnitelných emisních limitů: *„Radikální zpřísnění platných mezních hodnot by vedlo k*

významnému omezení nabídky cenově dostupných zdrojů a zpomalilo by modernizaci a chuť do inovací investovat. Vedlejším efektem by bylo prodloužení životnosti zastaralých, málo účinných topidel, potažmo zhoršení kvality ovzduší a v neposlední řadě bychom museli počítat s negativními dopady na trhu práce jako důsledku zániku firem z oboru,” dodal Soukup.

Solární termické kolektory jsou léty prověřený nástroj k úspoře energie s dlouhou životností, vyráběný zpravidla z evropských materiálů. Je to vhodný doplněk ke všem zdrojům tepla, ať už jsou konvenční nebo obnovitelné. Mrzí nás, že i přes velké množství pozitivních zkušeností není jeho kombinace s tepelnými čerpadly nebo fotovoltaikou dotačně podpořena,” řekl Jiří Kalina z Československé společnosti pro sluneční energii.

2024: přes 45 tisíc nových fotovoltaik. Připomínáme státu, aby hlídal expanzi solárních parků a zaměřil se především na střechy a samovýrobce

Do sítě bylo vloni připojeno přes 45 tisíc fotovoltaických elektráren s výkonem 983 megawatt (MWp). Zhruba 83 % z toho představují instalace určené pro pokrytí vlastní či lokální spotřeby, které se staví zpravidla na střechách. V roce 2024 se zároveň výrazně zvýšil podíl elektráren určených pro dodávku do sítě (a stavěných především na volné ploše).

„Instalace s lokální spotřebou mají pro stát i spotřebitele významné pozitivní dopady. V porovnání s vyspělými státy v podílu střešních fotovoltaiky zaostáváme. Vzhledem k tomu, že v loňském roce bylo do distribuce připojeno téměř trojnásobné množství fotovoltaik pro dodávku do sítě, připomínáme vládě potřebu dobrého státního dohledu nad tím, aby nejméně polovina nových fotovoltaik vznikala v místě spotřeby a pokud ne, aby stát adekvátně upravoval podmínky vč. dotačních,” uvedl Štěpán Chalupa z Komory OZE.

Fotovoltaiku má dosud instalováno pouze 9 % rodinných a méně než 1 % bytových domů (zhruba 190 tisíc z celkových asi dvou milionů rodinných a 1 300 z celkových asi 200 tisíc bytových domů), uvedla dnes Komora OZE.

O zhruba čtvrtinu se meziročně propadl zájem domácností o dotace na fotovoltaiku z Nové zelené úsporám, upozornili zástupci Cechu akumulace a fotovoltaiky. Vedle levnější elektřiny, která prodloužila dobu návratnosti, stojí za loňským propadem výrazné snížení dotace, které u nejoblíbenějšího typu fotovoltaiky činí zhruba 100 tisíc korun. „Časté a výrazné změny podmínek dotačních programů nejsou šťastným řešením. Obáváme se, že to v letošním roce přinese další výrazný propad zájmu domácností o fotovoltaiku,” dodal Aleš Hradecký, předseda Cechu akumulace a fotovoltaiky

Malé vodní elektrárny

Počty nově zprovozněných malých vodních elektráren (MVE) odhaduje Komora OZE na jednotky kusů. Celkem je v provozu přes 1 600 MVE a ročně vyrobí přes jednu miliardu

kilowatthodin. Stále existuje mnoho lokalit na středních a vyšších partiích řek, kde by mohly vzniknout další elektrárny. V Česku tak lze do roku 2030 očekávat výstavbu řádově stovek elektráren a přírůstek instalovaného výkonu zhruba 24 MW.

„Modernizovat by šlo také spoustu ze stávajících elektráren, ale potřebujeme konstruktivnější přístup příslušných orgánů a organizací,“ řekl **Vladimír Zachoval, předseda Cechu Malých vodních elektráren**

Čistý plyn a flexibilita

Loni vznikla pouze jedna nová biometanová stanice a tři byly rekonstruované. Bioplynová stanice nevznikla žádná. Za alarmující označila Komora situaci v oboru, jehož rozvoj je oproti potřebám energetiky i národnímu plánu mizivý. Rozvoj biometanu pomůže snížení závislosti na dovozu zemního plynu a umožní využití tolik potřebné flexibility ve výrobě elektřiny z bioplynu. Dvě třetiny výkonu bioplynových stanic ale v roce 2024 využívaly formu podpory výkupní cenou, což naopak poskytování flexibility nepochopitelně znemožňuje.

„Rozvoj oboru se stále nedaří nastartovat. Nepomáhá tomu změna režimu podpory biometanu, tedy ukončení zeleného bonusu a zavedení aukcí, ani nevhodné podmínky modernizace či stále nefunkční podpora malých bioplynek. Obor je připraven na moderní trendy v energetice a umí poskytnout levnější flexibilitu než baterie, plyn či vodík. Pro využití významného regulačního potenciálu je však třeba pootevřit dveře,“ řekl **Adam Moravec z CZ Biom.**

Kontakty:

- **Štěpán Chalupa**, předseda Komory OZE, stepan.chalupa@komoraoze.cz, 603 420 387
- **Aleš Hradecký**, předseda Cechu akumulace a fotovoltaiky, hradecky@caft.cz, 602 534 684
- **Jiří Kalina**, Československá společnost pro sluneční energii, Jiri.Kalina@regulus.cz, 724 226 191
- **Libor Soukup**, Cech kamnářů ČR, prezident@cechkamnaru.cz, 731 425 000
- **Michal Janeček**, Česká společnost pro větrnou energii, predseda@csve.cz, 602 796 687
- **Jan Potucký**, Asociace pro využití tepelných čerpadel, reditel@avtc.cz, 730 976 661
- **Antonín Tým**, Česká geotermální asociace, antonin.tym@natur.cuni.cz, 725 095 137
- **Adam Moravec**, vedoucí bioplynové sekce CZ BIOM, moravec@biom.cz, 602 858 977
- **Vladimír Zachoval**, Cech Malých vodních elektráren, zachoval@cechmve.cz, 602 287 547
- **Martin Mikeska**, Média a komunikace, Komora OZE, martin.mikeska@komoraoze.cz, 603 780 670